

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «ЛУЦЬ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 4208/03)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

31 січня 2008 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Луць проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (Mr P. Lorenzen, President), Голова,

п. К. Юнгвірт (Mr K. Jungwiert),
п. В. Буткевич (Mr V. Butkevych),
пані М. Цаца-Ніколовська (Mrs M. Tsatsa-Nikolovska),
п. Дж. Боррего Боррего (Mr J. Borrego Borrego),
пані Р. Ягер (Mrs R. Jaeger),
п. М. Віллігер (Mr M. Villiger), судді,
та пані К. Вестердік (Mrs C. Westerdiek), Секретар секції,
після обговорення в нарадчій кімнаті 8 січня 2008 року, виносить таке рішення, прийняте в той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено за заявою (№ 4208/03), поданою проти України до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянином України паном Петром Миколайовичем Луцем (далі — заявник) 14 січня 2003 року.
2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — паном Юрієм Зайцевим, Міністерство юстиції.
3. 5 грудня 2003 року Суд вирішив направити Уряду скарги заявника на порушення пункту 1 статті 6 та статті 13 Конвенції в зв'язку з невиконанням рішень, за якими заявнику мали видати акт про нещасний випадок. Відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо суті та прийнятності заяви разом.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився в 1967 році та мешкає в м. Червонограді.

1. Провадження щодо видачі акта про нещасний випадок
5. Рішенням від 6 жовтня 1994 року Комісія по трудових спорах задовольнила заяву заявника та зобов'язала його працедавця, шахту № 2 «Червоноградська» (далі — державне підприємство), видати йому акт про нещасний випадок.
6. Оскільки це рішення не виконувалось, заявник звернувся із позовом до Червоноградського міського суду (далі — суд), який рішенням від 25 грудня 1998 року залишив без змін рішення комісії по трудових спорах від 6 жовтня 1994 року.
7. У червні 2001 року шахта подала заяву щодо перегляду справи за нововиявленими обставинами. В задоволенні цієї заяви було відмовлено ухвалою суду від 28 листопада 2001 року. 25 лютого 2002 року цю ухвалу було залишено без змін судом апеляційної інстанції. Шахта звернулася із скаргою до суду касаційної інстанції.
8. У квітні 2002 року заявник звернувся до суду з заявою про видачу йому копії рішення від 25 грудня 1998 року. Цю копію він пізніше передав до державної виконавчої служби.
9. 27 червня 2002 року державна виконавча служба винесла постанову про відмову у відкритті виконавчого провадження в зв'язку з тим, що заявник не дотримався вимог статті 348 Цивільного процесуального кодексу (в редакції, чинній на той час). Відповідно до цієї статті виконавчий лист видається на виконання кожного рішення, тоді як незавірена належним чином копія резолютивної частини рішення не була таким виконавчим документом.
10. 10 серпня 2002 року було видано виконавчий лист. 9 вересня 2002 року було винесено постанову про відкриття виконавчого провадження.
11. 25 жовтня 2002 року державний виконавець виніс постанову про зупинення виконавчого провадження, оскільки ним було подано до суду клопотання про роз'яснення

рішення. 5 грудня 2002 року суд поінформував державну виконавчу службу, що справу було передано на розгляд до Верховного Суду України. Оскільки суд не надав жодних роз'яснень, 6 березня 2003 року виконавче провадження було відновлено.

12. 17 березня 2003 року державний виконавець виніс постанову про закінчення виконавчого провадження, оскільки адміністрацією шахти було розпочато процедуру видачі заявнику акта про нещасний випадок.

13. 31 березня 2003 року було складено акт про нещасний випадок.

14. Ухвалою від 2 жовтня 2003 року Верховний Суд України відмовив у задоволенні касаційної скарги на ухвалу від 28 листопада 2001 року та рішення від 25 лютого 2002 року.

15. В зв'язку з зверненням заявника працедавцем було знову переглянуто справу заявника та 1 березня 2004 року було видано новий акт про нещасний випадок.

2. Провадження щодо відшкодування шкоди

16. У січні 2006 року заявник звернувся із позовом до суду щодо відшкодування шкоди, завданої в результаті нещасного випадку, який мав місце в 1994 році, та в результаті відмови працедавця видати йому акт про нещасний випадок.

17. Провадження в суді досі триває.

ЩОДО ПРАВА

I. ЩОДО НЕВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЩОДО ВИДАЧІ АКТА ПРО НЕЩАСНИЙ ВИПАДОК

18. Заявник стверджує, що невиконання рішень щодо видачі йому відповідного документа призводить до порушення п. 1 статті 6 Конвенції, який передбачає:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

A. Щодо прийнятності

19. Уряд стверджує, що тільки рішення суду від 25 грудня 1998 року може бути предметом розгляду Судом, оскільки рішення Комісії по трудових спорах від 6 жовтня 1994 року було винесено до ратифікації Конвенції Україною. Уряд також вважає, що, з огляду на те, що рішення було виконане, заявник більше не має статусу жертви в сенсі статті 34 Конвенції. Серед іншого Уряд стверджує, що заявник не звертався до суду із позовом до державної виконавчої служби щодо бездіяльності останньої та що, таким чином, він не вичерпав засоби національного захисту.

20. Заявник не погоджується з цим аргументом.

21. Суд вже розглядав питання юридичної сили рішення комісії по трудових спорах за українським законодавством та дійшов висновку, що сила рішення комісії по трудових спорах прирівнюється до сили рішення суду (див. рішення у справі «Ромашов проти України» (Romachov c. Ukraine), № 67534/01, пп. 40 та 41, від 27 липня 2004 року). Суд нагадує, що невиконання судового рішення є порушенням, яке триває. Відповідно на нього не поширюється шестимісячне правило, передбачене п. 1 статті 35 Конвенції (див. «Карпова проти України» (Karova c. Ukraine), № 12884/02, п. 20, від 29 листопада 2005 року). Суд також нагадує свою позицію, яку він вже висловив в багатьох рішеннях проти України, відповідно до якої заявник може вважатися жертвою порушення його прав, гарантованих Конвенцією, з огляду на тривалість невиконання рішення, винесеного на

його користь (див., серед іншого, рішення у справах «Ромашов проти України» (Romashov c. Ukraine), № 67534/01, п. 27, від 27 липня 2004 року; «Войтенко проти України» (Voitenko c. Ukraine), № 18966/02, п. 35, від 29 червня 2004 року; «Дюбенко проти України» (Dubenko c. Ukraine), № 74221/01, п. 36, від 11 січня 2005 року).

22. Суд вважає, що питання вичерпання національних засобів захисту та обґрунтованості скарги заявника за п. 1 статті 6 Конвенції зазвичай тісно пов'язані. Тому він вирішує приєднати попередні заперечення у справі до розгляду її по суті.

23. Суд констатує, що скарга не є очевидно необґрунтованою в контексті пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд не вбачає жодних інших підстав для визнання скарги неприйнятною. Тому Суд визнає її прийнятною.

В. Щодо суті

24. Уряд стверджує, що рішення від 25 грудня 1998 року було виконане одразу ж після того, коли належним чином оформлений виконавчий лист було направлено до державної виконавчої служби.

25. Заявник вважає, що за наявності двох рішень на його користь вимога звертатися ще й до державної виконавчої служби виходить за межі належного.

26. Суд нагадує, що право на суд, передбачене статтею 6, також передбачає гарантії виконання остаточних обов'язкових до виконання рішень, які в державі, де панує верховенство права, не можуть залишатись невиконаними на шкоду стороні (див., між іншим, «Горнсбі проти Греції» (Hornsby c. Grece), рішення від 19 березня 1997 року, п. 40; «Бурдов проти Росії» (Bourdov c. Russie), № 59498/00, п. 34, від 7 травня 2002 року; Jasiuniene c. Lituanie, № 41510/98, п. 27, від березня 2003 року; «Ріану проти Румунії» (Ruianu c. Roumanie), № 34647/97, від 17 червня 2003 року).

27. Щодо тези Уряду, відповідно до якої заявник мав би раніше звернутися до державної виконавчої служби, Суд нагадує, що особа, маючи на руках виконавчий лист, винесений проти державного органу, мала б бути звільнена від обов'язку ініціювати якусь процедуру з метою виконання рішення («Метакса проти Греції» (Metaxas c. Grece), № 8415/02, п. 19, від 27 травня 2004). Це твердження є вірним також і тоді, коли йдеться про зобов'язання нематеріального характеру (див., *mutatis mutandis*, «Доніченко проти України» (Donitchenko c. Ukraine), по 19855/03, п. 36, від 5 квітня 2007 року).

28. У даній справі заявник мав на руках два рішення, які підлягали виконанню. Відповідачем було державне підприємство, яке адміністративно та фінансово контролювалося державою. У зв'язку з цим відповідно до Конвенції держава несе відповідальність за діяльність чи бездіяльність такого підприємства (див. «Дюбенко проти України» (Dubenko c. Ukraine), № 74221/01, рішення від 11 січня 2005 року). Не виконуючи протягом кількох років зобов'язання видати заявнику акт про нещасний випадок, суб'єкти владних повноважень позбавили заявника ефективного доступу до суду.

29. Тому Суд відхиляє попередні зауваження Уряду щодо невичерпання національних засобів захисту та, вирішуючи скаргу по суті, вважає, що мало місце порушення п. 1 статті 6 Конвенції.

II. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОВОГО ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ

30. Заявник скаржиться на бездіяльність державної виконавчої служби. Він посилається на статтю 13 Конвенції.

31. Уряд заперечує це твердження та вважає, що заявник не оскаржив до суду таку бездіяльність державної виконавчої служби.

32. З огляду на констатацію порушення п. 1 статті 6 (пункт 30 вище), Суд не вважає необхідним розглядати окремо питання щодо порушення статті 13 (див., серед іншого,

рішення у справі «Деркач та Палек проти України» (Derkatch et Palek c. Ukraine), №№ 34297/02 та 39574/02, п. 42, від 21 грудня 2004 року).

III. ЩОДО ТРИВАЛОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ З ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ

33. Заявник також скаржиться, що розгляд його справи не був справедливим та здійсненим в розумний строк незалежним та безстороннім судом. Він не посилається на жодну статтю Конвенції.

34. Суд нагадує, що питання, чи судовий розгляд відповідав вимогам справедливого судового розгляду, має бути визначено на підставі оцінки всього розгляду загалом («Барбера, Мессеге та Хабардо проти Іспанії» (Barbera, Messegue et Jabardo c. Espagne), рішення від 6 грудня 1988 року, п. 68). Провадження у справі досі триває, і його тривалість на цей день становить рік та 11 місяців. Така тривалість не може вважатися нерозумною в сенсі п. 1 статті 6 Конвенції.

35. Скарга заявника на тривалість провадження є очевидно необґрунтованою та має бути відхилена відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

IV. ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

36. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

37. Заявник вимагає 90 858,09 гривень компенсації матеріальної шкоди та суму, яка дорівнює 100 розмірам мінімальної зарплати станом на 1 травня 2004 року, як відшкодування моральної шкоди, якої він зазнав.

38. Уряд висловлює заперечення щодо цих вимог.

39. Суд не вбачає причинного зв'язку між констатованим порушенням та стверджуваною матеріальною шкодою та відхиляє цю вимогу. Проте Суд присуджує заявнику 2000 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові витрати

40. Заявник не висловив жодної вимоги з цього приводу.

C. Пеня

41. Суд вважає належним призначити пеню виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку плюс три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Приєднує до розгляду справи по суті попередні зауваження Уряду щодо невичерпання національних засобів захисту та відхиляє їх;

2. Оголошує заяву прийнятною в частині скарг на порушення п. 1 статті 6 та статті 13 Конвенції через невиконання рішень щодо видачі заявнику акта про нещасний випадок та неприйнятною в частині решти скарг;

3. Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;

4. Постановляє, що немає необхідності розглядати окремо скаргу на порушення статті 13 Конвенції;

5. Постановляє, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна виплатити заявнику 2000 (дві тисячі) євро відшкодування моральної шкоди та будь-який податок, який може бути стягнуто з цієї суми;

б) зазначена сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

с) після зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на цю суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткових пункти;

6. *Відхиляє* решту вимог щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено французькою мовою і повідомлено в письмовій формі 31 січня 2008 року згідно з пунктами 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

К. ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek)
Секретар

П. ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)
Голова